

JAK JSME STAVĚŠLI SRUB - I.

ÁČEtvrték, 14 kvĚten 2009

Vyrazili jsme z Bear Creeku poblí Dawson City, kde bydlíme, ještĚ za tmy. Moje manĚelka Joanne, patnáctiletá dcera Mary, náškamarád, zlatokop NovozélanĚan David McBernie, jeho tĚmínáctiletý syn Pascal a já. Jedeme totiĚ postavit srub na náší trapline na West Hart River.

Trapline je území (v nášem pĚřipadĚ) zhruba 2500 ĚtverĚních kilometrĚ), kde máme povoleno chytat koĚešinová zvíĚata do pasti. NĚjaké sruby tam sice uĚ jsou, trapper Frank Rae, který tam kdysi Ěžil, jich postavil hned nákolik, jenĚ ne zrovna na nejřistupnĚjších místech. Ten nejbliĚší z nich stojí na Rae Creeku, cca asi 70 km od nejbliĚší silnice. A taky: nevede tam Ěádná cesta, jen stezka a i ta se zaĚne asi v polovinĚ cesty ztrácet. Navíc cestou tam je potĚmbeba pĚřekroĚit dva horské prĚřmyky. Náš nový srub, hned na zaĚátku trapline bude "jen" 40 km daleko a bude k nĚmu nutno pĚřekonat pouze jeden prĚřmyk. Jeho stavba nám umoĚřní snadnĚjší pĚřístup k celému nášemu území. Jedeme ve dvou pickupech, naloĚených neuvĚřitelným množstvím potĚmbebných krámĚ. Po dvaceti minutách odboĚujeme na Dempster Hwy. Za další pĚřihodinu nás zastihlo svítání; to uĚ jsme v Ogilvie Mountains, v údolí North Klondike River. JeštĚ jednu pĚřihodinku a máme Ěást cesty za sebou. Na zaĚátku Hart Pass je další etapa; to uĚ pĚřekládáme vĚci z aut na snĚžné skútry a sanĚ. Tedy náštĚ stí jen asi 6 pod nulou, coĚ není na listopad vĚbec špatné. KdyĚ je všechno naloĚeno, já a David vyráĚíme. Zbytek výpravy na nás bude muset poĚkat v autech. SnĚhu je v prĚřmyku pomĚrnĚ dost a tvoĚmí se závĚje. Zde na tundĚme totiĚ nerostou stromy, jen nízká kĚřoviska. a tak to pĚřknĚ nafouká. Brzy vidíme první stádo caribou a pak ještĚ nákolik dalších... Moje Yamaha Enticer má silnĚjší motor, proto jedu první a projíĚím stezku. Hned za mnou jede David se svým Skidoo Tundra. Táhne o náco vĚtší náklad, ale protoĚe uĚ má stezku projetou, všechno jde dobĚtĚ. Problémy zaĚinají po deseti kilometrech, za skálou zvanou Table Rock. Stezka zaĚiná být zarostlá kĚřovinami a pĚřetínají ji mnohé hluboké pĚřmikopy, vymleté vodou. NĚkteré potoky ještĚ nestí zamrznout a tak je musíme projíĚdĚt co nejrychleji, aby nám ve vodĚ nechcíp motor. Všechno jde ale pomĚrnĚ dobĚtĚ a po pĚřjetí prĚřmyku pĚřekroĚujeme zmrzlou West Hart. To uĚ nám zbývalo jen posledních 10 km. Ale je to nejdelších 10 kilometrĚ, které znám. Stezka je buĚ zarostlá kĚřovím, odplavena Ěekou nebo prostĚ neexistuje. Ale nakonec všechno dobĚtĚ dopadlo a koneĚnĚ jsme byli na místĚ. U jediné známky civilizace v téhle divoĚinĚ, pĚříšerné boudy z pĚřekliĚky, kterou jsme na svých minulých výpravách pokĚřtili "Fort Misery". Postavil ji zdejší outfitter; coĚ je ĚlovĚk, který má licenci k tomu, aby bral cizince na lov. Bouda nemá Ěádná okna, dveĚe netĚsní, izolace veškerá Ěádná. Tak rychle vykládáme sanĚ a vyráĚíme zase zpĚt. TeĚ uĚ jde vše ale mnohem rychleji. Stezka je projetá, náklad nevezeme Ěádný. Za hodinu a pĚř jsme zpĚtky u aut, nakládáme Ěenu a dĚti a Ětíme se zpĚt. Nebe nad námi se vyjasĚuje a má najednou krásnou, zimní modrozelenou barvu. Ovšem, ta krása nevĚstí nic dobrého - protoĚe znamená ochlazení. Po nákolika pĚřestávkách - kvĚli opravĚ saní, které se najednou rozhodly, Ěe uĚ dále nepojedou - jsme na místĚ. UĚ byla tma, kdyĚ zaĚínáme Ěezat dĚvevo, zatím hlavnĚ - zadĚlavat okna pomocí rysovacku a igelitu. Netrvá to ale dlouho, všechno je pĚřknĚ utĚsnĚno a za hodinu je uĚ v boudĚ útulno, teplo a vĚnĚ Ěaje s rumem dává zapomenout na všechny minulé i pĚřipadné budoucí útrapy. PotíĚ je jen v tom, Ěe bouda je malá a pĚřipomíná spíškrabici neĚ lidské obydlí. Já a Joanne máĚeme tedy na další tĚmí týdný na jakĚkoliv romantické chvíli zapomenout :-)). Ráno nás probouzí zima. To je divné - vĚdyĚ David v noci pĚřiloĚil a oheĚ ještĚ hoĚmí... Pohled na teplomĚr venku záhadu ale rychle vysvĚtlil. Je ráno C. A to je na polovinu listopadu opravdu hodnĚ. Nojo, co nadĚláme. Po snídani se tedy co nejtepleji oblékáme a vyráĚíme na cestu; tentokrát pĚřšky. Po asi kilometru chĚze pĚřekroĚujeme údolí potoka, které zároveň tvoĚmí hranici náší trapline. Bylo by hezké, kdybychom mohli postavit srub tady, ale bohuĚel, je zde málo stromĚ. NastraĚíme zde tedy první past na kunu a pokračĚujeme dál pĚřes tundru. Asi po hodinĚ pĚřicházíme k místu, které jsme vybrali uĚ pĚřed dvĚma lety. Hezké místo na vysokém bĚřehu, opravdu pĚřkný výhled na hory a hlavnĚ - je zde dost stromĚ materiálu. Svítí zde navíc i v tuhle roĚní dobu sluníško. Tak rychle rozdĚlat oheĚ, vaĚíme si Ěaj a pĚřed cestou zpĚt do Misery ještĚ jednu všechno dĚkladnĚ prohlíĚíme. Další ráno jsme zpĚt - a to ještĚ východem slunce. A zaĚiná náše práce ... NapĚřed stavíme tzv. walltent; to je stan, ve kterém se dá topit v kamínkách na dĚvevo. A - pak uĚ padají první stromy... KaĚdý strom napĚřed odvĚtvíme, pĚřímĚřneme pĚřesnář oloupeme pĚřimrzlou kĚřu - tedy jak nejlépe se to dá. Pak zaĚne vlastní stavba. Existuje spousta zpĚsobu jak postavit srub. KaĚdý má své výhody a nevýhody. V buši, kam se nedá pĚřivĚzt témĚř Ěádný materiál, jsou moĚnosti pochopitelnĚ více omezené neĚ v civilizaci. Tady musíme postavit klasický srub, vyzkoušený uĚ generacemi lidí Ěžijících v divoĚinĚ. Podlahu bude - alespoĚ zatím - tvoĚřit udusaná hlína. StĚny z oloupaných klad budou asi 6 stop vysoké, v rozích sroubené tím nejjednoduším zpĚsobem - na Ěverhrano, coĚ udĚláme pomoci motorové pily. StĚcha bude tzv. sod roof - na kulatinách, které tvoĚřtí strop, bude na nepromokavých plachtách nanesena silná vrstva hlíny, mechu, trávy a zkrátka všeho, co se kolem najde. BĚhem let na ní pak budou rĚst stromky, kĚřoví a bĚhví co ještĚ. A to ji dokonale zpevní. KdyĚ na takovou stĚchu ještĚ navíc napadne sníh, má podobné izolaĚní vlastnosti jako jakákoliv jiná stĚcha. A je témĚř zadarmo. Nojo, zadarmo - ale té práce!!! Ale zpĚtky k náší stavbĚ - takhle to pak jde den za dnem. Vstát, zatopit, uvaĚřit snídani, pĚřikilometrový pochod na "staveništĚ" a poráĚet další a další stromy. A ty odvĚtvit, naĚezat, osekát, oloupat, pĚřitesávat... a tak dál a dál, kaĚdý den jsou stĚny vyšený a celá vĚc zaĚiná vypadat jako srub. Kdo nikdy nic nepostavil, neví, jaký je to pak bájeĚný pocit. Náše dĚti, Mary a Pascal, nám dĚlají radost. V loupání klad se z nich stávají pĚřeborníci, ale máme trochu strach z toho, Ěe se zaĚnou nudit. Navrhujeme jim tedy jejich "vlastní projekt" a oni ho zvládnou s nadšením. Ano, pĚřátelĚ, takovou nádhernou kadibudku s výhledem na hory, jakou postavili oni, jen tak nĚkdo nemá. KaĚdý den, ještĚ neĚ se setmí, je nutno zkontrolovat tĚch pár pastí, které v okolí máme. A pak - uĚ za absolvovat onĚch pár kilometrĚ zpĚt do Fort Misery. A zase to samé: rychle zatopit, naĚezat další dĚvevo, donést od ĚĚky vodu, uvaĚřit, udĚlat Ěaj, peĚlivĚ odmĚřt z tenĚcí se dávky rumu... Ale ĚĚku vám - ty dlouhé veĚ

svíček, u praskajících kamen, jsou opravdu nezapomenutelné. V nichni tmi my dospěli jsme toho zaili v životě tak máme o něm povídat a na ně dčka co poslouchat. Joanne v t hle horách roky žila se svým prvním manželem David (po novozélandsky se jeho jméno vyslovuje "Dojvid") má coby zlatokop historek taky plný pytel a já se svými vzpomínkami jakbysmet - jak na roky, kdy jsem závodil se psím spěním, tak na ty, kdy jsem žil v komunistické diktatuře. A tak rovněž nezůstávám pozadu. A náš výlet se pomalu nachýlil ke konci. po téměř t ech týdn nastal čas k návratu domů. Srub už má stěny a přit dkladných stěních trámů. Stěchu, okna, dveře a další "drobnosti" budeme dodávat zase přímě. Za mrazivého rána naposled startujeme sněné skútry a vyrážíme zpět k silnici. Motor mé Mazdy pickup startuje hned, David musí svého osmiválcového dýzla nahřívát pomocí propanového hořáku. Užasle máváme na jediné auto projíždící okolo. První cizí lidé... Doma pak lezu - hned absolování nesmírně potěbné sprchy - na váhu. I přesto, že jsem ty týdny nejedl, ale přímě, co se do mě vešlo, shodil jsem 5 kilo. Sakra, že bych tady na Yukonu založil odtěvací tábor?

Na závěr pro vás, přátelé, je pár vysvětlujících poznámek: Do našich srubů v divočině jezdíme několik týdnů na začátku zimy, kdy je sezóna lovu kožovinové zvěře, a pak znovu na začátku jara. To už ale spíše jen rekreačně. Jinak žijeme na Bear Creeku. To je taková příjemná osada s asi dvaceti domy, vzdálená 10 km od Dawson City. Je zde elektřina, internet, telefon, kolní autobus a všechny další výhody civilizace. Lov kožovinové zvěře dnes už rozhodně není pro nikoho hlavním zdrojem obživy. Já si vydávám peněz coby židli t kých strojů pro vládu Yukon territory. A moje tmi dámy? Tahle popisovaná stavba srubu se konala před čtyřmi léty, dnes je už holkám (Joanniným dcerám z prvního manželství) jednadacet a devatenáct. Ta starší, Elizabeth, je už dokonce vdaná a žíví se tesařinou. Její manžel je chlap jak hora a je příslušníkem Královské Kanadské Jízdní Policie. Žijí spolu v městečku Fort St. James. Mladší Mary s námi je stále jezdí do busu, studuje na univerzitě a chce být spisovatelkou a dramaturgem. A já věřím, že se jí to podaří. Má milá Joanne už v místní škole, pracuje coby průvodce v teritoriálním parku a píše knihy. Její druhá kniha jde tyto dny právě do tisku. První kniha, pod názvem "Breaking Trail", už vyšla v angličtině a němčině (Unterwegs in der Wildnis) a před vánoce vyjde i šesky. Těba si jí jednou přetete, větu doporučuji. Z Yukonu vás všechny zdravím! Pokračování - II. Pokračování - III.